

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ НАРОДОЗНАВСТВА
ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ім. ІВАНА КРИП'ЯКЕВИЧА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА”

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Видається з 1998 р.

Випуск 19

Львів
Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”
2007

У збірнику наукових праць розглянуто різні аспекти суспільно-політичного розвитку України. Основну увагу приділено аналізу державотворчого процесу, що є серцевиною суспільного і політичного життя після набуття незалежності.

Для державних, політичних, громадських діячів, науковців та студентів.

**Рекомендовано Вченою радою Національного університету “Львівська політехніка”
(протокол № 56 від 27.03.2007 р.)**

Редакційна колегія:

Ісаєвич Ярослав – д-р іст. наук, професор, академік НАН України (*Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України*), голова редколегії;

Павлюк Степан – д-р іст. наук, професор, член-кореспондент НАН України (*Інститут народознавства НАН України*), заступник голови редколегії;

Гетьманчук Микола – д-р іст. наук, професор (*Національний університет “Львівська політехніка”*), відповідальний секретар;

Денисенко Валерій – д-р політ. наук, професор (*Львівський національний університет імені Івана Франка*);

Шахов Олександр – д-р іст. наук, професор (*Національний університет “Львівська політехніка”*);

Мирський Рудольф – д-р філос. наук, професор (*Національний університет “Львівська політехніка”*);

Дещинський Леонтій – д-р іст. наук, професор (*Національний університет “Львівська політехніка”*);

Петрушенко Віктор – д-р філос. наук, професор (*Національний університет “Львівська політехніка”*);

Колодій Антоніна – д-р філос. наук, професор (*ЛРІДУ НАДУ при Президентові України*);

Піча Володимир – д-р соціол. наук, професор (*Українська академія друкарства*);

Сливка Юрій – д-р іст. наук, професор (*Інститут українознавства НАН України*);

Карий Ігор – канд. філол. наук, доцент (*Національний університет “Львівська політехніка”*)

**Збірник наукових праць “Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку”
є фаховим виданням в галузі політичних наук
(постанова Президії Вищої атестаційної комісії України,
протокол №2-05/9 від 14.11.2001 р.)**

**Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації,
серія КВ № 9284 від 25.10.2004 р.**

*Відповідальний за випуск Турчин Ярина, канд політ. наук, доцент
(Національний університет “Львівська політехніка”);*

*Науковий редактор Гетьманчук Микола, д-р іст. наук, професор
(Національний університет “Львівська політехніка”)*

Адреса редколегії:

79013, Львів – 13, вул. С. Бандери, 12,

Національний університет “Львівська політехніка”, кафедра політології

ЗМІСТ

Теорія та історія політичної науки

<i>Гордієнко М.</i> Національна традиція як основа політичної доктрини консерватизму	3
<i>Дорошенко С.</i> Соціально-історичні детермінанти. Виявлення традиційного ставлення французів до політики в епоху Давнього порядку	11
<i>Зелена О.</i> Осип Назарук про особливості становлення ЗУНР як суб'єкта міжнародних відносин у 1918-1920 рр.	20
<i>Івахів О.</i> Концепція євразійства та її відображення в теоретичній спадщині П.М. Савицького	26
<i>Кирилів М. С.</i> Томашівський про роль та місце Української Греко-Католицької церкви у суспільно-політичному житті України	32
<i>Плазова Т.</i> Федералізм та Україна в поглядах М.С. Грушевського	38
<i>Турчин Я.</i> Принципи організації інституції виборів у науковій спадщині Отто Ейхельмана	42

Політичні інститути та процеси

<i>Бортніков В.</i> Політична участь, політична активність, політична діяльність, політична поведінка: спільне й особливе	49
<i>Бучин М.</i> Адміністративний ресурс: суть та типологія	56
<i>Виговський Д.</i> Суть політичного впливу як категорії політичної науки	62
<i>Волинець О.</i> Релігія в системі світоглядно-морально-етичних цінностей українського суспільства	66
<i>Гайдук Ю., Зінчук В.</i> Мас-медіа як творці сучасних політичних міфів	72
<i>Гелетій М.</i> Балканська криза (1990–2005 рр.) в контексті геополітичних трансформацій	77
<i>Демчишак Р.</i> Міжпартійне порозуміння в програмах та діяльності легальних українських політичних партій Західної України у 1920–1930-х рр.	84
<i>Сивак О., Дурач В.</i> Виховання правової культури військовослужбовців – невідкладне завдання кадрової політики у Збройних силах України	90
<i>Льницька У.</i> Політичні стереотипи та стереотипізація мислення: роль та значення у системі іміджевих комунікацій	96
<i>Кукарцев О.</i> Інституціональні механізми регіональної політики: централізація і децентралізація влади	101
<i>Кучма Л.</i> Політична активність крізь призму політичного маніпулювання та політичного відчуження	108
<i>Лютко Н.</i> Психологічні аспекти політичного рекламування	113
<i>Паламаренко М.</i> Демократична партія США: тенденції розвитку та діяльності у 90-х роках ХХ ст.	120
<i>Пасічний Р.</i> Релігія та політика: взаємовідносини в Україні	126
<i>Полищук Х.</i> Клан як квазі-інститут політичних систем близькосхідних країн	130
<i>Сухачов С., Рудницький С.</i> Політичний вимір бідності сучасного українського суспільства	136
<i>Стефанчук У.</i> Зміст поняття “громадська думка”: основні підходи до визначення та розуміння	143

<i>Тишкун Ю.</i> Раціоналізація державної бюрократії: російський досвід висвітлення проблеми	148
<i>Трачук В.</i> Українська національна ідея як модернізаційний проект	154
<i>Хімяк О.</i> Преса про політичну боротьбу в українському таборі за часів Західно-Української Народної Республіки	160
<i>Шведа Ю.</i> Трансформація партійної системи в контексті трансформації політичної системи України	165
<i>Шерман О.</i> Історичні витоки та міфологічне підгрунття демонізації політичного лідера	173
<i>Шиманова О.</i> Теоретичні основи дослідження політичної комунікації	179
<i>Коваленко Д., Школяр М.</i> Гендерні аспекти лідерства	184
<i>Шипунов Г.</i> Реформа федеративного устрою Росії в контексті становлення моноцентричного політичного режиму президента В. Путіна	189
<i>Яцишин У.</i> Роль митрополита Андрія Шептицького у розвитку парламентаризму в Західній Україні	198

Етнополітологія та етнодержавознавство

<i>Луцишин Г.</i> Проблеми міжнаціональних відносин в контексті виборів	205
<i>Шипка Н.</i> Угорська національна меншина як чинник формування українсько-угорських міждержавних політичних відносин (1991–2006 рр.)	208
<i>Щерба О.</i> Політико-правові аспекти процедури визначення статусу кримськотатарського народу	216

Рецензії. Огляди

<i>Гетьманчук М., Гльницька У.</i> Актуальне видання, що сприяє формуванню політичної і громадянської позиції української молоді	222
<i>Дорошенко С., Луцишин Г.</i> Оригінальна концепція відродження та розбудови української державності: перша спроба узагальнювального висвітлення політичних поглядів Сергія Шелухіна у європейському вимірі	224
<i>Гетьманчук М., Турчин Я.</i> Міжнаціональні відносини у період розпаду Радянського Союзу	227

CONTENT
ARTICLES. ANALYSES

Theory and history of Political Science

<i>Michael Gordienko</i> . National tradition as basis of political doctrine of conservatism	3
<i>Serhij Doroshenko</i> . Socially-historical determinants of display of traditional relation of frenches to the policy in the epoch of the ancient regime	11
<i>Oksana Zelena</i> . Becoming of Ukraine as subject of international relations in 1917–1920-th: look of Osip Nazarouc	20
<i>Oleg Ivakhiv</i> . The Eurasian conception and its reflection is in the theoretical inheritance of P.M. Savitsciy	26
<i>Maria Kyryliv</i> . S. Tomashyvskyj about the role place of Ukrainian Greek and Catholic church in social and political life of Ukraine	32
<i>Tejana Plazova</i> . Federalism and Ukraine in the opinion of M. S. Hrushevskyi	38
<i>Yaryna Turchyn</i> . The principles of organization of election institution in Otto Eihelman’s science inheritance	42

Political institutions and processes

<i>Valerij Bortnikov</i> . Political participation, political activity, polical conduct and political actin: the some and the different	49
<i>Mykola Buchyn</i> . Administrative recourse: sense and typology	56
<i>Dmytro Vygovskyy</i> . Political influence as a category of the political science	62
<i>Oksana Volynets</i> . The religion at spiritual-moral-ethnical system of ukrainian society	66
<i>Yurij Hajdyk, Viktor Zinchuk</i> . Mass media as the contemporary political mythiscreator	72
<i>Maria Heletij</i> . Balcan Crisis (1990–2005) in the Frameworks of Geopolitical Transformations	77
<i>Ruslan Demchyshak</i> . Interparty mutual understanding in programs and activities of legal Ukrainian political parties of Western Ukraine in 1920-1930	84
<i>Durach V.M., Syvak O.I.</i> Law education of the servicemen is the most urgent task of the cadre policy in the armed forces of Ukraine	90
<i>Ilnytska Ulyana</i> . Political stereotypes and the stereotyping of thinking:the role and the meaning in the system of image communications	96
<i>Oleg Kukartsev</i> . The institutional machinery of regional policy: centralization and decentralization of power	101
<i>Lesya Kuchma</i> . The Dependence of Political Activity from Political Manipulation and Political Alienation	108
<i>Natalia Ljutko</i> . Psychological Aspects of Political Advertising	113
<i>Maksym Palamarenko</i> . The Democratic party of the United States: trends of development and activity during 90-th years of XX century	120
<i>Roman Pasichnyy</i> . Religion and politics: interrelation in Ukraine	126
<i>Khrystyna Polishchuk</i> . Clan as pseudo-institue of the political system of middle east country	130
<i>Rydneckuj S., Syhachov S.</i> The political spice of the poverty of the modern ukrainian society	136
<i>Ustyna Stefanchuk</i> . The meaning of the term “public opinion”: the main approaches to definition and understanding	143
<i>Yurij Tyshkun</i> . The Russian experience of the consideration of the problem by the state bureaucracy rationalization	148
<i>Vladimir Trashyk</i> . Ukrainian national idea as modernization project	154
<i>Oksana Khimjak</i> . There is the press about the struggle in the Ukrainian Camp during the West Ukrainian National Republik	160

<i>Yuriy Shveda</i> . Transformation of the party system in the context of transition political system of Ukraine	165
<i>O.M. Sherman</i> . Historical roots and mythological foundations of demonization of the political leader	173
<i>Olha Shymanova</i> . Theoretical bases of research of political communication	179
<i>Darija Kovalenko, Maryana Shkolyar</i> . Gender Aspects of Leadership	184
<i>Gennadiy Shipunov</i> . Federal structure reform of Russia in the context of monocentric political regime formation by President V. Putin	189
<i>Uljana Jatsyshun</i> . The role of Andrej Sheptycky on the parliamentaristic development in the Western Ukraine	198

Ethnical politology and ethnical state studies

<i>Halyna Lutsyshyn</i> . Problems of international relations in context of elections	205
<i>Natalija Shypka</i> . Hungarian national minority as factor of formation ukrainian-hungarian interstate political relations 1991–2006	208
<i>Oksana Shcherba</i> . The politic-lawful aspects of procedure of determination of Crimean Tatars status	216

Review and critique

<i>Hetmanchuk Mykola, Ilnytska Ulyana</i> . A topical publication that facilitates the formation of the political and civil stance of the Ukrainian youth	222
<i>Sergij Doroshenko, Lutsushun Haluna</i> . The original concept of renaissance and building of the ukrainian state: Serhiy Sheluchin and his political views in the european contexts	224
<i>Hetmanchuk Mykola, Turchyn Yaruna</i> . Transnational relations at the period of colaps the Soviet Union	227

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Бортніков Валерій	доцент кафедри політичних інститутів і процесів Волинського державного університету імені Лесі Українки
Бучин Микола	старший викладач кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Виговський Дмитро Волинець Оксана	Львівський національний університет імені Івана Франка доцент кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Гелетій Марія	аспірант Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України
Гетьманчук Микола	професор кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Гордієнко Михайло	доцент кафедри філософії та політології Національного університету державної податкової служби України
Дорошенко Сергій	доцент кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Дурач Вадим	старший викладач кафедри Львівського інституту Сухопутних військ Національного університету “Львівська політехніка”
Зінчук Віктор	доцент кафедри соціально-гуманітарних наук Львівської філії Європейського університету
Зелена Оксана	аспірант кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Івахів Олег Ільницька Уляна	Національний університет “Львівська політехніка” доцент кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Кирилів Марія	аспірант кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Кукарцев Олег	асистент кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Кучма Леся	аспірант кафедри політології Львівського національного університету імені Івана Франка
Луцишин Галина	доцент кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Лютко Наталія	аспірант кафедри політології Львівського національного університету імені Івана Франка
Паламаренко Максим	аспірант кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Пасічний Роман	старший викладач кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Плазова Тетяна	доцент кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Поліщук Христина	аспірант кафедри політології Львівського національного університету імені Івана Франка
Рудницький Сергій	старший викладач кафедри філософії історичного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка
Сивак Олександр	начальник штабу, перший заступник начальника Львівського інституту Сухопутних військ Національного університету “Львівська політехніка”
Стефанчук Устина	аспірант кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Сухачов Станіслав	доцент кафедри філософії історичного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка

Тишкун Юрій	асистент кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Трачук Володимир	старший викладач кафедри філософії та політології Національного університету державної податкової служби України
Турчин Ярина	доцент кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Хімяк Оксана	старший викладач кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Шведа Юрій	доцент кафедри політології Львівського національного університету імені Івана Франка
Шерман О.	доцент кафедри юридичної лінгвістики Львівського державного університету внутрішніх справ
Школяр Мар’яна	доцент кафедри соціології та соціальної роботи Національного університету “Львівська політехніка”
Шиманова Ольга	аспірант кафедри політології Львівського національного університету імені Івана Франка
Шипка Наталія	здобувач кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Шипунов Генадій	аспірант кафедри політології Львівського національного університету імені Івана Франка
Щерба Оксана	здобувач кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”
Яцишин Уляна	аспірант кафедри політології Національного університету “Львівська політехніка”

Наукове видання

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Видається з 1998 р.

Випуск 19

Редактор *Ольга Грабовська*
Комп'ютерне верстання *Олени Катачиної*
Художник-дизайнер *Уляна Келеман*

Здано у видавництво 06.07.2007. Підписано до друку 31.08.2007.
Формат 60×84 1/8. Папір офсетний. Друк на різнографі.
Умовн. друк. арк. 26,9. Облік.-видавн. арк. 23,40.
Наклад 100 прим. Зам. 70601.

Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”
Реєстраційне свідоцтво серії ДК № 751 від 27.12.2001

Поліграфічний центр Видавництва
Національного університету “Львівська політехніка”

вул. Ф. Колесси, 2, Львів, 79000